

Posudek na bakalářskou práci PЕТRY ŠLOSAROVÉ "Případová studie komunity hnutí Haré Kršna v Městečku u Benešova"

Charakter předkládané bakalářské práce je výslovně určen už v jejím titulu: jedná se o případovou studii - podle obsahu patří práce jak do rámce sociologie životního stylu, tak sociologie náboženství. Vlastní průzkum života členů komunity autorka realizovala prostřednictvím svého pozorování a kvalitativních rozhovorů. Volbu tématu (život konkrétní subkultury) i přístupu ke zpracování (případová studie) považují za první plus celé práce - jedná se o téma, které u nás de facto zpracované není, což, pochopitelně, kladlo dosti velké nároky na autorčinu samostatnost. Struktura bakalářské práce je dobrá, i když nikoli jediná možná (viz dále).

První tři kapitoly následující po úvodu se zabývají sociologickými koncepty, které hrají v dané problematice důležitou roli: alternativní kultura, alternativní životní styl a komunita. Autorka zde zvolila (vzhledem k omezenosti objemu bakalářské práce) formu stěžejních definic a klíčových momentů - nejedná se tedy o rozsáhlejší teoretické vstupy. Stručnost má ovšem svá úskalí - co autorka přesně rozumí "přesuny v oblasti sociálního státu a prestiže" (str. 8), Inglehart není nejtypičtějším představitelem tezí o ekologickém uvědomění lidí (str. 8), poznámka o Bourdieovi (str. 8/9) je tak stručná až nenese takřka žádnou informaci. Speciálně u výkladu komunity se objevuje výrazně jeden znak celého textu, o kterém jsme s autorkou také hovořily na konzultacích: autorka tíhne silně ke stručnému až velice stručnému vyjadřování a má-li pocit, že obsahově sdělila to podstatné, nemá potřebu dále a blíže text rozvíjet, vysvětlovat apod. Je to chvályhodné v tom, že bakalářská práce neobsahuje slovní vatu, nadbytečná slova apod., ale zároveň přílišná stručnost a v souvislosti s tím přílišné spoléhání na to, že čtenář si vše okolo toho podstatného domyslí, není úplně ideální - může to vést ke ztrátě informace (viz příklady výše), nebo nedorozumění (čtenář si něco nevyřčeného, nedorečeného či jen naznačeného domyslí jinak než autorka), částečně to ubírá na čtivosti textu (není tak plynulý, části textu vyčnívají jako samostatné bez stylistického začlenění do celku) a z hlediska praxe to je také snížení efektivnosti prezentace (autorka to, co nastudovala, a to, co zjistila, nedokáže "prodat" v tom lepším slova smyslu).

Následují dvě kapitoly věnované reáliím vývoje hnutí Haré Kršna; další jedna kapitola je vázána spíše na sociologii náboženství a pojednává o ideovém zázemí hnutí.

Těžiště bakalářské práce představuje kapitola 7. Způsob života s podrobnějším členěním na 7 subkapitol - zachyceny jsou zde všechny podstatné momenty životního způsobu (byť někdy opravdu velice stručně - snad až do krajnosti je to dovedeno v subkapitole Ekonomika a hospodářství). Právě na strukturu této dílčí části jsem narážela výše uvedenou poznámkou o možnosti jiného uspořádání - kapitola 7.6. se týká aktivit na veřejnosti a přitom je vklíněna mezi dvě kapitoly věnované výslovně vnitřnímu životu komunity (vzdělávání a bydlení), teprve poslední subkapitola se zaměřuje na ekonomický základ života komunity (pokud to není demonstrace toho, že hnutí nejde "až v první řadě" o ekonomické otázky, přece jen by bylo vhodnější umístění otázek materiálního základu existence někam na začátek popisu života hnutí). Za úvahu by možná stálo před samotným popisem způsobu života na formě uvést základní údaje o ní, aby čtenář získal ucelenou představu o skupině, o jejichž jednotlivých momentech života se dále dozvídá. Pokud vím, rozhovory, které autorka vedla s "oddanými" byly obsažnější (nejen, že jich bylo více) - proč z nich použila jen části? Na str. 39 autorka uvádí ve 3 bodech základní charakteristiky "oddaných" - podle vstupní věty se zdá, že jde o poznatky získané z jejich rozhovorů a přitom u duševních vlastností respondentů je odkaz na práci Dvořákové (chtělo by to

dát do souladu). Mimochodem, autorka sice píše, že pohled na "stravující se oddané během nějaké větší slavnosti tak vyvrací časté tvrzení, že se v hnutí žije asketicky" (str. 43), ale obávám se, že pro alkohol pijícího a cigarety kouřícího nevegetariána je "oddaný" i na slavnosti skutečně asketou.

Pokud jde o formální kulturu práce, občas se objevují jazykové nedostatečnosti (např. z první věty na str. 8 lze usoudit, že na naše občany není vykonáván tlak reklamou, protože nejsme západoevropská země; na str. 11 se objevuje zvláštní sousloví "Obyvatelé takové skupiny lidí", na str. 56 nedobře působí termín "nevyřešená psychika", apod. + překlepy, nesprávné pády). Poznámky uváděné na konci textu práce jsou sice v současné době nepříliš obvyklé, ale nikoli nesprávné. Fotografické přílohy jsou velmi vhodné (jejich samotná existence i jejich výběr) - v přílohách by nebyl nezajímavý text Petice oddaných českého ISKCONu, o němž autorka hovoří v textu. Byť se v daném případě jedná o českou realitu, je škoda - vzhledem k celosvětovosti hnutí - , že v literatuře chybí jakékoli cizojazyčné zdroje.

Závěr: Bakalářskou práci Petry Šlosarové **doporučuji** k obhajobě a předběžně navrhuji klasifikační stupeň **VELMI DOBŘE**.

Praha, 10.6.2008

PhDr. Jana Duffková, CSc.
vedoucí bakalářské práce

